

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

4.Bf.316/2022/13. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2023. év május hó 18. napján tartott nyilvános ülésen kihirdette a következő

Í T É L E T T:

A zsarolás büntette és más bűncselekmény miatt terhelt1 és társa ellen indult büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék 2022. június 9. napján kihirdetett 4.B.40/2021/114. számú ítéletét

megváltoztatja.

terhelt1 I. rendű és terhelt2 II. rendű vádlottak cselekményét társtettesként elkövetett emberrablás büntettének [Btk. 190. § (1) bekezdés b) pont I. fordulat] minősíti.

A vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztést börtön fokozatban rendeli végrehajtani.

terhelt2 II. rendű vádlott legkorábban a szabadságvesztés büntetés 3/4 (háromnegyed) részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét mindkét vádlott tekintetében helybenhagyja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S:

[1] A Budapest Környéki Törvényszék a 2022. év június hó 9. napján kihirdetett 4.B.40/2021/114. számú ítéletében terhelt1 I. r. vádlottat bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett zsarolás büntettének kísérletében [Btk. 367. § (1) bekezdés és (2) bekezdés d) pont], valamint társtettesként elkövetett személyi szabadság megsértésének büntettében [Btk. 194. § (1) bekezdés és (2) bekezdés h) pont], amiért őt, halmazati büntetésül – mint többszörös visszaesőt – 4 év szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata fegyház, amelyből a vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható.

[2] terhelt2 II. r. vádlott bűnösségét szintén társtettesként elkövetett zsarolás büntettének kísérletében [Btk. 367. § (1) bekezdés és (2) bekezdés d) pont] és társtettesként elkövetett személyi szabadság megsértésének büntettében [Btk. 194. § (1) bekezdés és (2) bekezdés h) pont], amiért őt, halmazati büntetésül – mint többszörös visszaesőt – 3 év 6 hónap szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata fegyház, amelyből a vádlott feltételes szabadságra ugyancsak nem bocsátható. Rendelkezett az elsőfokú bíróság az eljárás során lefoglalt tárgyak további sorsáról is és a bűnösnek kimondott vádlottakat külön-külön kötelezte a bűnügyi költség viselésére.

[3] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész a vádlottak terhére téves minősítés miatt és büntetésük súlyosításáért, míg a vádlottak és védőik elsődlegesen felmentésért, másodsorban enyhítésért jelentettek be fellebbezést.

[4] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.659/2022/6. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta. Kifejtette, hogy tekintettel a bűncselekmény elkövetési helyére – amely Fejér megye területén volt – elsőfokon a Székesfehérvári Törvényszéknek kellett volna eljárnia a Be. vonatkozó hatásköri-és illetékességi szabályaira figyelemmel. A tényállászerű események Pest megyében, helység4on is történtek, illetve a bűncselekmény egyes mozzanatai Fejér megye területén valósultak meg. Mivel azonban a cselekmény kifejtése helyiség1on kezdődött és ért véget az eseménysor, közben átmentek az elkövetők ugyan egy másik megyébe, ez azonban nem alapozta meg a Pest megyei illetékességet. Ez azonban olyan relatív eljárási szabálysértésnek tekinthető, ami az ügy érdemi elbírálását nem befolyásolta. A büntetőügy elbírálása ugyanis törvényszéki hatáskörben maradt, és nem állt fenn kizárólagos illetékességi szabály sem, ezért a Be. 608. § (1) bekezdés c) pontjában megfogalmazott abszolút eljárási szabálysértés sem volt megállapítható.

[5] Az ügy érdemére vonatkozóan a fellebbviteli főügyészség kifejtette, hogy a korábbi – abszolút - eljárási szabálysértés miatt hatályon kívül helyezett járásbíróági eljárás anyagának a jelen elsőfokú ítélettel elbírált eljárásban történt bizonyítékként figyelembevétele szintén nem valósított meg eljárási szabályszegést, mert a megelőző eljárásban az egyes bizonyítékoknak a bizonyítás körébe vonása törvényesen történt, csupán a másként minősülés miatt nem a megfelelő hatáskörű bíróság járt el az ügyben. Egyebekben a törvényszék ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, valamennyi bizonyítékot részletesen megvizsgálta, amelyek szükségesek voltak a bűncselekményben történő megalapozott döntéshez. Az elsőfokú bíróság a mérlegeléssel megállapított tényállást hibamentesen rögzítette, indokolási kötelezettségének is eleget tett, így az általa megállapított történeti tényállás a másodfokú eljárásban is irányadó.

[6] A fellebbviteli főügyészség azonban vitatta az elsőfokú bíróság által megállapított bűncselekmények jogi minősítését, mert álláspontja szerint – a helyesen megállapított és ezért a másodfokú eljárásban is irányadó történeti tényállás alapján - a vádlottak terhére a Btk. 190. § (1) bekezdés b) pontjának I. fordulata szerint minősülő emberrablás büntettét kellett volna megállapítani, amelyet társtettesként valósítottak meg. Kritikával illette a törvényszék jogi álláspontját azzal kapcsolatban, hogy a sértett megbilincselése része volt a vádlotti megtévesztő magatartásnak. Rámutatott, hogy az elkövetők a sértett tévedésbe ejtése során a valótlanságot valóságként, rendőri intézkedésként tüntették fel és ezzel okozati összefüggésben a sértett tudatában téves képzet alakult ki. A konkrét esetben a megtévesztéshez szükséges és egyben elegendő is volt a megbízás részleteit tartalmazó hangfelvételre és a rendőri mivoltukra, valamint a többszöri, rendőrséginek álcázott telefonbeszélgetésre történő hivatkozás. Ilyen előzményeket követően a sértett alávetette magát a színlelt, de általa valósnak hitt rendőri eljárásnak, következésképpen a kezének hátrabilincselése már nem a megtévesztés része, hanem a bűncselekmény esetleges későbbi felismerését követő ellenállás megakadályozásának eszközcselekménye volt. A vádlottak a sértettet nem azért bilincselték meg, hogy megtévesszék, hanem azért tévesztették meg, hogy megbilincselhessék és ezáltal olyan védekezésre képtelen állapotba helyezték, amely már semmilyen körülmény között nem veszélyezteti a bűncselekmény sikeres végrehajtását.

[7] A büntetés kiszabása körében rámutatott, hogy a cselekmény helyes anyagi jogi minősítésének következtében a büntetési tételkeret a halmazat hiánya miatt elvileg a vádlottak javára módosul, de ennek ellenére a jelentős időmúlással szemben számos nyomatékos, súlyosító körülmény sorolható fel, amelyek összességében a vádlottakkal kiszabott büntetések súlyosításának irányába hatnak. Ezek között említette az ítélet a cselekmény kiemelkedő tárgyi súlyát, a vádlottak sokszorosan büntetett előéletét, a bűncselekmény elkövetése óta folytatott életvitelüket. Mindezek alapján a fellebbviteli főügyészség indítványozta, hogy az ítéltábla a vádlottak cselekményének jogi minősítését a korábban kifejtettek szerint változtassa meg és mindkét terhelt fő-és mellékbüntetését súlyosítsa.

[8] A vádlottak védője írásbeli fellebbezésében elsődlegesen a vádlottak felmentését, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, harmadsorban a büntetések jelentős enyhítését szorgalmazta. A történeti tényállást és azzal szoros összefüggésben a minősítést vitatva rámutatott, hogy a vádlottak a cselekménytől önként elálltak, amely egyértelműen kimutatható a cellainformációk alapján beazonosítható tartózkodási helyükről. Problémásnak ítélete meg a védő azt a tényt is, hogy a sértett ellen nem indult büntetőeljárás emberölésre felbujtás miatt, jóllehet a sérelmére elkövetett bűncselekmény bejelentésekor egyértelműen a fenti deliktum megvalósításával vádolta önmagát. Nehezményezte, hogy amennyiben a sértett valóban a rendőr ismerősehez fordult segítségért, úgy ez a körülmény felveti az ügyben eljáró hatósági személyek elfogultságát, mert adatok merültek fel arra is, hogy a sértett ismerőse a rendőrkapitány volt. Ezzel összefüggésben bizonyítási indítványt is előterjesztett, amelyben kérte, hogy a bíróság tanúként hallgassa meg a megnevezett rendőrt, akitől arra is választ lehetne kapni, hogy a rögzített telefonbeszélgetések hogyan és miért tűntek el, amelyek akár a vádlottak ártatlanságának bizonyítékául szolgálhattak volna. Támadta az elsőfokú ítélet azon megállapítását is, amely szerint azért kérték a vádlottak a pénzt a sértettől, hogy őt szabadon bocsássák. Ezzel ellentétben – a védői álláspont szerint – a bizonyítékok helyes értékelésének eredményeként az a kizárólagos következtetés vonható le, hogy sértett szabadon bocsátásával összefüggésben azt ígérték, hogy büntetőeljárás nem indul ellene, mert a „jelentésüket” nem adják le. Felhívta a figyelmet továbbá a különböző ítéleti ténymegállapítások ellentmondásaira, így többek között arra, hogy a sértett több esetben

eltérően nyilatkozott az őt ért vádlotti fenyegetések mibenlétéről. Ezekből kiemelte, hogy sértett egyszer úgy nyilatkozott, hogy fegyvert fogtak rá, míg máskor csak azt mondta, hogy az autóban volt fegyver. A védő a tényállás támadásán túl hivatkozott arra is, hogy büntethetőséget megszüntető ok áll fenn a terheltnek vonatkozásában, tekintettel arra, hogy a kísérlettől önkéntesen elálltak. A fellebbezés enyhítést célzó részében a vádlottak pszichés állapotára hivatkozott, illetve terhelt² II. r. vádlott tekintetében nyomatékos enyhítő körülményként indítványozta értékelni a fennálló daganatos megbetegedését.

[9] A másodfokú bíróság a fellebbezéseket a Be. 599. § (1) bekezdése értelmében nyilvános ülésen bírálta el, melyen a vádlottak védője az írásban indokolt jogorvoslatát fenntartotta és a korábbi bizonyítási indítványait megismételte. Perbeszédében, a korábbiakkal egyező alternatív indítványában, a vádlottak felmentését, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, végezetül pedig a kiszabott büntetések enyhítését kérte a másodfokú bíróságtól.

[10] Az ellentétes irányú fellebbezések részben alaposak.

[11] Az ítéltábla a fellebbezések elintézését megelőzően a felülbírálat terjedelme tekintetében foglalt állást, amelynek során megállapította, hogy a bejelentett fellebbezések tartalmára figyelemmel a felülbírálat terjedelme mindkét vádlott tekintetében teljes [Be. 590. § (1) és (2) bekezdései]. A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül, amelynek keretében vizsgálta az ítélet megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását, arra tekintet nélkül, hogy ki, milyen okból fellebbezett.

[12] Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat legnagyobb részt betartotta és nem vétett olyan eljárásjogi szabálysértést, amely az elsőfokú ítélet feltétlen hatályon kívül helyezését eredményezte volna. Helyesen mutatott rá a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség, hogy a hatályos eljárásjogi törvény rendelkezései szerint a cselekmény elbírálására a Székesfehérvári Törvényszéknek lett volna hatásköre és illetékessége a Be. 20. § (1) bekezdésének 6. pontja és a Be. 21. § (1) bekezdése alapján, mert az emberrablás törvényszéki hatáskörbe tartozik és az irányadó történeti tényállásban foglaltak szerint a vádlottak a bűncselekményt Fejér megyében hajtották végre. Az elsőfokú bíróság által rögzített tényállásból kétséget kizáróan megállapítható, hogy a sértett sértettel történt beszélgetés rögzítése a gépkocsival elindulástól kezdődően történt, míg a további tényállásszerű cselekmények Pest megyében, helysége⁴ helységben valósultak meg. Ugyanakkor a cselekmény mozzanatainak egyes részei útközben – helyiségre¹ menve – realizálódtak, továbbá a bűncselekmény kezdete és vége is ugyanezen a településen következett be, ezért tehát fő szabály szerint a Székesfehérvári Törvényszék illetékességébe tartozott volna a büntetőügy elbírálása.

[13] Osztotta azonban a Fővárosi Ítéltábla a fellebbviteli főügyészség átiratában foglaltakat a tekintetben, hogy a fentebb részletezett eljárási szabálysértés az ügy érdemi elbírálását nem befolyásolta. Helyesnek ítélte meg az ítéltábla a fellebbviteli főügyészség átiratában foglaltakat a tekintetben is, hogy a szóban forgó eljárási szabálysértés nem

merítette ki a Be. 608. § (1) bekezdés c) pontjában rögzített abszolút eljárási szabálysértést. A felhívott rendelkezés kimondja, hogy a másodfokú bíróság nem ügydöntő végzésével hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a bíróság a hatáskörét túllépte, katonai büntetőeljárásra vagy más bíróság kizárólagos illetékességébe tartozó ügyet bírált el. Kétségtelen tény, hogy a bűncselekmény megvalósulási helye szerint az ügy elbírálására a Székesfehérvári Törvényszék lett volna illetékes, azonban hatásköri szabály egyáltalán nem sérült azzal, hogy a büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék járt el, hiszen a vád tárgyává tett bűncselekmény mindenképpen törvényszéki hatáskörbe tartozik. Ehhez képest az illetékesség az azonos fokon szervezett (azonos hatáskörű) bíróságok közötti ügymegosztást - hogy közülük melyik jogosult eljárni - szabályozza. E tekintetben nem vitatható, hogy az elkövetés helye szerint ugyancsak a Székesfehérvári Törvényszéknek lett volna illetékessége, azonban a cselekmény sem katonai büntetőeljárás hatálya alá nem tartozott, sem pedig kizárólagos illetékességű bíróság általi elbírálást nem alapozott meg, ennél fogva nem valósult meg az ítéltábla álláspontja szerint sem olyan abszolút eljárási szabálysértés, amely kizárólagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését eredményezte volna. A megvalósult eljárásjogi szabálysértés ezért tehát mindössze relatív volt, amely az ügy érdemi elbírálását egyáltalán nem befolyásolta. Az ítéltábla ezért mindössze az eljárási szabálysértés tényének megállapítására szorítkozott.

[14] Egyebekben az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat megtartotta, a rendelkezésére álló és általa beszerzett bizonyítékokat egyenként és összeségükben is értékelte, egybevetette, majd ennek eredményeként mérlegeléssel állapította meg a történeti tényállást. A törvényszék az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, részletesen számot adott arról, hogy a vádlottak tagadó vallomásaival szemben, mely őket terhelő bizonyítékokra, így különösen eljárást segítő³ vallomására és az okirati bizonyítékokra alapozva állapította meg a tényállást. Az ekként megállapított tényállás mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdéseiben megfogalmazott hibáktól és hiányosságoktól, így az a másodfokú eljárásban is irányadó volt. Nem értett egyet a másodfokú bíróság a védő fellebbezésében kifejtett azon indokokkal, amelyekkel a védelem lényegében a tényállást támadta annak megalapozatlansága okán. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelése során indokolási kötelezettségének is maradéktalanul eleget tett, így az által rögzített történeti tényállás a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[15] A védői fellebbezésben foglaltakra reagálva az ítéltábla rögzíti, hogy tényállás kizárólag annak megalapozatlansága esetén támadható eredményesen, míg megalapozott tényállás vonatkozásában a támadása a felülmérlegelés törvényi tilalmába ütközik. A védő által felvetett tényállásbeli hiányosságok, problémák döntően az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenységét támadják, amelyek értelemszerűen nem vezethetnek eredményre, mert a törvényszék megalapozott tényállást állapított meg.

[16] Az ítéltábla a további tanúk meghallgatására irányuló védői indítványt sem találta alaposnak, mert álláspontja szerint az ügy további bizonyítást nem igényel, a törvényszék a rendelkezésére álló bizonyítékokat maradéktalanul számba vette és értékelte és mindezek alapján megalapozott tényállást rögzített, amely a másodfokú eljárásban is irányadó volt. Ilyen körülmények között a védő által meghallgatni indítványozott tanúk vallomástétele nem volt indokolt, különösképpen azért, mert az a tényállás megállapítása szempontjából további releváns tények tekintetében információt nem hordozott volna. A védő bizonyítási indítványában megjelölt azon körülmény, amely szerint a sértett feljelentése alapján ellene is

büntetőeljárást kellett volna indítani emberölés előkészülete miatt, önmagában nem elégséges indok a nevezett tanúk meghallgatására és ezért bizonyítás felvételére. Az elsőfokú ítélet részletesen kifejtette, hogy a sértett a sérelmére elkövetett bűncselekmény feltárásakor mindvégig következetes vallomást tett és e következetessége abban is megnyilvánult, hogy a bűncselekmény elkövetésében a saját szerepét is feltárta és mindannyiszor változtatás nélkül, ugyanúgy adta elő. Ebből az is következik, hogy meghallgatásai során lényegét tekintve önmagát is bűncselekmény elkövetésével vádolta, azonban ettől függetlenül elfogulatlanul és mindannyiszor azonosan mondta el a vele történeteket, a vádlottak által az ő sérelmére elkövetett bűncselekmény valamennyi részletét. A bíróság az eljárási törvény rendelkezései szerint törvényes vád alapján ítélezik, így csak a megvádolt személyek büntetőjogi felelősségéről dönthet. A másodfokú bírósági eljárásban sincs lehetőség annak vizsgálatára, hogy jelen ügy sértettje ellen indult-e büntetőeljárás, illetve, ha nem indult, annak mi volt az oka. Kizárólag a vádlottak büntetőjogi felelősségéről dönthet a bíróság és csak olyan cselekmény miatt, amit a vád tartalmaz. A kifejtettek értelmében sem az elsőfokú bíróság, sem pedig az ítéltábla nem volt olyan helyzetben, hogy vizsgálja azt a körülményt, hogy indult-e, ha nem, miért nem indult büntetőeljárás sértett sértett ellen.

[17] A védői érveléssel ellentétben az ítéltábla a törvényszék ügydöntő határozatának felülbírálata során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett és a bizonyítékokat egybevetve mérlegeléssel állapította meg a tényállást, amelynek során logikai hibát nem vétett. A törvényszék iratszerűen értékelte mindazon bizonyítékokat, amelyek a vádlottak tagadását cáfolva a bűnösségük irányába hatottak. E körben értékelte a sértett vallomásait, eljárást segítő3vallomását, az okirati bizonyítékokat, a szakértői adatokat és mindezek alapján olyan tényállást rögzített, amely az ítéltábla előtti eljárásban is irányadó volt. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelésével kapcsolatos indokolási kötelezettségét is teljesítette, melynek során részletesen számot adott arról, hogy mely bizonyítékokat miért fogadott el, míg másokat milyen alapon vetett el. Az ítélet indokolásában az elsőfokú bíróság minden egyes bizonyítékot részletesen bemutatott, azt ütköztette a vádlottak vallomásaival, amelynek eredményeként a másodfokú bíróság álláspontja szerint is helyesen vont következtetést mindkét terhelt büntetőjogi felelősségére.

[18] Az elsőfokú bíróság által a fentiek szerint helyesen megállapított és ebből következően a másodfokú eljárásban is irányadó történeti tényállás alapján megalapozottan következtetett a törvényszék a vádlottak bűnösségére, azonban tévesen minősítette a terhükre megállapított bűncselekményt.

[19] Az elsőfokú bíróság a vádmódosítás ellenére nem látta megállapíthatónak az emberrablás büntetettét, mert indokolása szerint a védekezésre képtelen állapotba helyezés azt feltételezi, hogy a sértett felismeri, hogy milyen bűncselekmény elkövetésére került sor vele szemben és az adott helyzetben a védekezés lehetőségével élni kívánna. Azonban az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint sértett sértettet a vádlottak megtevesztették a rendőri mivoltukat és hivatalos intézkedésüket színélve, ennél fogva a sértettben fel sem merült, hogy ezt megakadályozza, avagy az általa valósnak gondolt rendőri intézkedéssel szemben ellenállást tanúsítson.

[20] Helyesen mutatott rá a fellebbviteli főügyészség, hogy a törvényszék nem vette figyelembe a sértett védekezésre képtelen állapotának tényét, mely akkor is megállapítható volt, amikor épp e helyzeténél fogva nem volt képes ellenállást kifejteni, jóllehet

akaratnyilvánításra objektíve képes lehetett volna. Az irányadó történeti tényállás szerint az elkövetők oly módon ejtették tévedésbe a sértettet, hogy fellépésüket rendőri intézkedésként jelentették meg, amelyről sértett el is hitte, hogy az valós intézkedés, ennél fogva tudatában a vádlottak személyét és magatartását illetően téves kép alakult ki, azaz a valóságot illetően tévedésben volt. Ugyancsak a tényállásban rögzítettek alapján az is megállapítható, hogy a sértett megtévesztéséhez elégséges, ugyanakkor szükséges is volt a megbízás részleteit tartalmazó hangfelvételre és rendőri mivoltukra történő hivatkozás, nem utolsósorban pedig azokra a hamis telefonbeszélgetésekre, amelyekből sértett azt a következtetést vonhatta le, hogy a vele szemben intézkedő rendőrök a hivatali felettesükkel konzultálnak az ügyben. Mindezek a körülmények meggyőzték a sértettet a vele szemben alkalmazott rendőri intézkedés valós voltáról, így annak ő alávetette magát és nem tanúsított ellenállást a megbilincselése során sem. Ugyanakkor ez a mozzanat már nem a megtévesztés részét képezte, hanem az ellenállás megakadályozása érdekében történt arra az esetre, amennyiben a későbbiek során a sértett mégis felismerné a valós helyzetet. Maradéktalanul osztotta az ítéltábla a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség átiratában foglaltakat a tekintetben, hogy a tényállásból következően az elkövetők a sértettet nem azért bilincselték meg, hogy megtéveszték, hanem azért tévesztették meg, hogy megbilincselhessék és ezáltal olyan védekezésre képtelen állapotba helyezték, amely már semmilyen körülmény között nem veszélyezteti a bűncselekmény sikeres végrehajtását.

[21] Az állandóan követett bírói gyakorlat egységes abban, hogy az emberrablás sértettje a vádlottak megtévesztő magatartása alapján működik együtt az elkövetőkkel, akiknek a magatartása csak később fordul át erőszakossá és ennek során valósítják meg a személyi szabadságtól történő megfosztást. Ezek a cselekmények kivétel nélkül emberrablás bűntettének minősülnek.

[22] A Btk. 190. § (1) bekezdés b) pontjának I. fordulata értelmében, emberrablást követ el az, aki más személyi szabadságától védekezésre képtelen állapotba helyezésével vagy ilyen állapotát kihasználva megfoszt, és szabadon bocsátását követelés teljesítésétől teszi függővé. A vádlottak az elsőfokú bíróság által rögzített tényállásban írt megatartásukkal az emberrablás bűntettét valósították meg. Az emberrablás úgynevezett alaki, azaz nem eredmény bűncselekmény, mert a törvényhozó a tényállásban a deliktum megvalósulásához nem határoz meg eredményt. Mindössze azt kívánja meg, hogy a sértett szabadon bocsátását az elkövetők követelés teljesítésétől tegyék függővé, tekintet nélkül arra, hogy utóbb ennek megfelelő magatartást tanúsít-e a sértett vagy sem. A bűncselekmény tehát a személyi szabadságtól történt megfosztás és a szabadon bocsátás követelés teljesítésétől való függővé tételével befejezetté válik úgy, hogy a fenti két mozzanatnak egymással közvetlen ok-okozati összefüggésben kell állnia. Az ítéltábla a kifejtettek értelmében a bűncselekmény minősítését megváltoztatta és mindkét vádlott cselekményét a Btk. 190. § (1) bekezdés b) pontjának I. fordulata szerint minősülő emberrablás bűntettének minősítette. terhelt1 I. r. és terhelt2 II. r. vádlott a szándékos bűncselekmény törvényi tényállását egymás tevékenységéről tudva, közösen valósították meg, ezért ők a Btk. 13. § (3) bekezdése értelmében társtettesek.

[23] A büntetés kiszabása körében szintén helyesen mutatott rá a fellebbviteli főügyészség, hogy speciális helyzet állt elő azzal, hogy a vádlottak cselekménye az eltérő minősítés okán súlyosabb jogi megítélés alá esik, ugyanakkor az elsőfokú bíróság minősítésének megváltoztatása ezzel ellentétes irányba hat, hiszen a halmazati büntetés kiszabására vonatkozó szabályok nem alkalmazhatóak a vádlottakkal szemben, mert cselekményüket a másodfokú bíróság egységesen egy más törvényi tényállás alá tartozó, de egy rendbeli

bűncselekményként értékelte. Ez a körülmény a büntetési tételkeret jelentős mértékű szűkülését eredményezte, még akkor is, ha a másodfokú bíróság által alkalmazott minősítés alapvetően súlyosabb, ugyanakkor a halmazati büntetés kiszabás elvei nem érvényesülhetnek.

[24] A fellebbviteli főügyészség álláspontjával szemben, azonban a másodfokú bíróság nem értékelte úgy, hogy önmagában a súlyosabb minősítés a vádlottak büntetéseinek súlyosításával is szükségszerűen együtt járna. Az elsőfokú bíróság döntően helyesen értékelte a vádlottak javára szóló enyhítő és a terhükre értékelendő súlyosító körülményeket, amelyek közül kiemelés érdemel a rendkívül jelentős időmúlás, hiszen a most elbírált bűncselekmény elkövetése óta csaknem kilenc év telt el, amely a vádlottak terhére nem róható. Nem vitatható, hogy a terheltek többszörösen büntetett előéletűek, azonban a másodfokú bíróság további nyomatékos enyhítő körülményként értékelte terhelt1 I. r. vádlott tekintetében azt a körülményt, hogy rosszindulatú daganatos megbetegedésben szenved, amely miatt állandó orvosi kezelés alatt áll és a közeljövőben műtetre is szüksége lesz. terhelt2 II. r. vádlott tekintetében ugyancsak enyhítő körülményként értékelte a terhelt megromlott egészségi állapotát, mert a rendelkezésre álló adatok szerint jelenleg is kórházi kezelés alatt áll idegrendszeri-és pszichiátriai alapú megbetegedés miatt.

[25] A felmerült további enyhítő körülményekre, a halmazati rendelkezések alkalmazhatóságának megszűnésére figyelemmel az immár helyes minősítés szerinti tételkeretben kiszabott szabadságvesztés mértékének megváltoztatása nem volt indokolt. A másodfokú bíróság ezért sem a súlyosításra, sem az enyhítésre irányuló fellebbezést nem találta alaposnak.

[26] Lehetőséget látott ugyanakkor az ítéltábla arra, hogy a Btk. 35. § (2) bekezdésének felhívásával mindkét, komoly egészségügyi problémával küzdő vádlottal szemben a törvényben fő szabályként meghatározottnál eggyel enyhébb végrehajtási fokozatot állapítson meg. Ezért mindkét vádlott tekintetében megállapította, hogy a velük szemben kiszabott szabadságvesztést fegyház helyett börtön fokozatban kell végrehajtani.

[27] Az elsőfokú bíróság terhelt2 II. r. vádlottat a Btk. 38. § (4) bekezdés a) pontjának felhívásával zárta ki a feltételes szabadságra bocsátás kedvezményéből. E törvényi rendelkezés értelmében nem bocsátható feltételes szabadságra a többszörös visszaeső, ha a szabadságvesztést fegyház fokozatban kell végrehajtani. A másodfokú bíróság eggyel enyhébb – börtön – végrehajtási fokozatot állapított meg a többszörös visszaeső terhelt2 II. r. vádlottal szemben, így azonban az ő tekintetében már nem kizárt a feltételes szabadságra bocsátás. A többszörös visszaeső is visszaeső, ezért az ítéltábla megállapította, hogy terhelt2 II. r. vádlott a Btk. 38. § (2) bekezdés b) pontja értelmében a szabadságvesztés büntetése háromnegyed részének kitöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra.

[28] terhelt1 I. r. vádlott tekintetében az elsőfokú bíróság ugyancsak helyesen rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének kizárásáról, amelyen az ítéltábla sem változtatott, figyelemmel arra, hogy terhelt1 I. r. vádlott nemcsak a Btk. 38. § (4) bekezdés a), hanem d) pontja alapján sem bocsátható feltételes szabadságra. Ezért tehát hiába változott meg a terhelttel szemben alkalmazott végrehajtási fokozat, az I. r. vádlott azért sem bocsátható feltételes szabadságra, mert a jelen ítélettel elbírált bűncselekményét a korábbi,

határozott ideig tartó végrehajtandó szabadságvesztésre ítélese után, a végrehajtás befejezése előtt követte el.

[29] terhelt2 II. r. vádlottat figyelmezteti az ítéltábla, hogy a Büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 87. § (1) bekezdése értelmében az elítéltet a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből ki kell zárni, ha a határozott ideig tartó szabadságvesztés letöltését önhibájából határidőben nem kezdte meg.

[30] Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezéseit törvényesnek találta a másodfokú bíróság.

[31] A Fővárosi Ítéltábla a kifejtettek értelmében az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdésének felhívásával a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, míg a törvényszék ítéletének egyéb rendelkezéseit – helyes indokaira tekintettel – a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Budapest, 2023. május 18.

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Németh Nándor s.k. előadó bíró, Dr. Zsótér Zsuzsanna s.k. bíró

A Budapest Környéki Törvényszék 4.B.40/2021/114. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 4.Bf.316/2022/13. számú ítéletében írt változtatással terhelt1 I. rendű, valamint terhelt2 II. rendű vádlott tekintetében 2023. május 18. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2023. május 18.

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.

a tanács elnöke